

NYKYPÄIVÄÄ

5. Kulttuuria

5.1. Kulttuurin toimijoita 2009

Laajan Galleria

Laajarannan kylän entinen koulu (rak. 1951) on muuttanut käyttötarkoitustaan jo muutamaan kertaan. Siitä tuli Laaja-Art 1999. Laaja-Art loppui, kun taiteilija Maisa Kivi siirsi toiminnan Saarijärvelle. Tilalle tuli 2009 taiteilija, valjasseppä Eeva-Liisa Sorainen, jonka Laajavaljas toimii koululla ja jonka hevoset laiduntavat pihapiirissä. Laajavaljaan yhteydessä on pieni Laajan Galleria, jossa pidetään vaihtuvia näyttelyitä.

Osoite Liimattalantie 364, puh. 050 4671674. Nettisivut www.laajavaljas.net. Galleriaan on viitoitus Nelostieltä. Vapaa pääsy.

Kömin teatteri

Kömin teatterin juuret ovat vuosikymmenien takana. Sen alku on Liimattalan nuorisoseuran näytelmäpiirissä, jota Markku Hannula veti. Kun nuorisoseuratoiminta hiipui, toiminta jatkui kansalaisopiston näytelmäpiirinä. Viimeiset vuodet on toimittu itsenäisesti rekisteröimättömänä Kömin teatterina. Teatteri tuottaa joka kesäksi näytelmän, jonka harjoitukset aloitetaan heti alkuvuodesta. Näytelmä valitaan porukalla. Ohjaajana on viime vuodet toiminut äänekoslainen Kari Kaijanaho ja teatteritilana Riihikahvio.

Puheenjohtaja Anja Tossavainen, Liimattalantie 1194, 44420 Liimattala, puh. 040 724 0970.

Konginkankaan rengit

Konginkankaan rengit on ”vähintään 12 vuotta” toiminut noin seitsemän raavaan miehen laulu- ja soittoryhmä, joka esittää huumoripitoista kansanhenkistä ohjelmistoa, mutta esiintyy myös vakavammassa tilaisuuksissa häistä hautajaisiin. Renkien harjoitukset pyörivät Koskelan settlementin kansalaisopiston alla Konginkankaan koululla keskiviikkoisin. Uusia jäseniä otetaan vastaan. Konginkankaan rengit esiintyy erilaisissa tapahtumissa tilauksesta.

Renkien toimintaa vetää Valto Rautiainen, puh. 050 3034502.

The Bachert's

Konginkankaalla on oma bändi The Bachert's. Siinä vapaapalokuntalaiset harrastajamuusikot soittavat rokkia. Bändin alkujuuret ovat VPK:n pikkujouluissa, mutta sen jälkeen se on esiintynyt välillä ahkerastikin myös muualla. Tällä hetkellä ”työkiireet hankaloittavat hauskaa harrastusta”. Bändiä voi kysyä VPK:n kautta.

Kömin Kilta

Kömin Kilta perustettiin ensimmäisen kerran 1948. Hiipumaan päässyt toiminta piristyi 1956, kun yhdistys alkoi puuhata kirkonkylässä sijaitsevasta lainajvästöstä kotiseutumuseota ja kerätä sinne esineistöä. 1970-luvulla yhdistys kokoontui harvakseltaan, kunnes toiminta loppui kokonaan. 1998 Vanhan Äänekosken kotiseutuyhdistys perusti Konginkangas-jaoston, joka pian kuitenkin ehdotti, että Kömin Kilta perustetaan uudelleen ja rekisteröidään. Yhdistys rekisteröitiin vuonna 2000 nimellä Konginkankaan Kotiseutukerho Kömin Kilta ry. Jäseniä on noin 50.

Yhdistystä perustettaessa toiminnaksi määriteltiin kotiseututyö vakinaisten asukkaiden, lomaa-asukkaiden ja entisten konginkankaalaisten keskuudessa siten, että paikallisidentiteettiä vahvistetaan, kulttuuriperintöä vaalitaan ja etsitään yhteisiä ratkaisuja aluetta koskeviin ongelmiin.

Vuosina 1999-2005 Kömin Kilta tuotti seitsemän kotiseutuaiheista julkaisua, jotka löytyvät Konginkankaan kirjastosta, sekä mm. postikortteja. Vuosituhannen alusta vuoteen 2006 Kilta vastasi kesäpäivien järjestämisestä. Tällä hetkellä Kilta kantaa huolta vanhoista Konginkankaan kunnan arkistoista, joita säilytetään palolaitoksen kellarissa ja jotka pitäisi saada siirrettyä parempaan talteen, sekä kertyneistä haastattelunauhoista, joita ei työvoiman puutteessa saada kirjoitettua puhtaaksi. Lisäksi kotiseutumuseon toiminta kaipaa selventämistä ja kehittämistä. Kömin Killan kotisivut löytyvät konginkangas.fi -sivuilta.

Kotiseutumuseo

Konginkankaan kotiseutumuseo sijaitsee kirkon naapurissa kirkonkylän keskustassa. Se on toistaiseksi ollut avoinna vain tilauksesta ja mm. Konginkankaan kesäpäivien yhteydessä. Museolla on noin 200 lähinnä maa- ja metsätalouselinkeinoihin liittyvää esinettä ja valokuvaa. Museo ei sovellu liikuntaesteisille, sillä sisään pääsee vain portaita ja osa kokoelmista sijaitsee yläkerrassa jyrkkien portaiden takana.

Kotiseutumuseo perustettiin Konginkankaan kunnalle lahjoitetun lainajvästön ja yksityisten lahjoittamien ja Kömin Killan keräämien museoesineiden varaan. Kuntaliitoksessa rakennus siirtyi Äänekosken kaupungin omistukseen, mutta sisältö on kotiseutukerhon aikaansaama ja kuuluu periaatteessa sille. Arvokkaimmat esineet on kuitenkin siirretty Äänekosken museoon.

Museon "omistajuus" on epäselvää: kuuluuko sen pyörittäminen Äänekosken kaupungin museotoimelle vaiko Kömin Killalle? Mm. tästä johtuen museon toiminta on ollut hapanvettä. Kesäaukiolon järjestäminen vaatisi kesätyöntekijän, kokoelman ylläpito tarvitsisi sekä asiantuntemusta että rahoitusta, ja Kömin Killan suunnitelmat museon ja aineistojen kehittämiseksi vaatisivat hankkeistusta ja/tai kaupungin rahoitusta.

Museon osoite on Kirkkotie 4, 44400 Konginkangas, postiosoite Äänekosken kaupungin museo, Siltakatu 8, 44100 Äänekoski ja puhelin (014) 574 2308, 040 702 1194.

Maatalousmuseo ja Riihikahvio

Hiekkalan tila on maaseutumatkailutila Liimattalassa Nelostien tuntumassa. Tilalla on aamiaismajoitusta 15 henkilölle. Riihikahvio (rak. 1982) toimi alun perin tienvarsikahvilana, mutta Nelostien suoran risteyksen poistamisen jälkeen se on ollut avoinna vain tilauksesta. Juhlien yms. lisäksi riihessä on pyörinyt mm. Kömin teatterin esityksiä ja riihikaraoke. Riihikahvion vieressä on yksityinen Maatalousmuseo (perustettu 1984) pullollaan vanhoja koneita ja työkaluja. Isäntä esittelee museota tilauksesta.

Osoite Toini ja Matti Hytönen, Riihitie 94, 44420 Liimattala, puh. (014) 581242, Matti 040 7306524 ja Toini 040 5867420.

5.2. Taide ja Konginkangas

Konginkangas näkyy suomalaisessa taiteessa. Tunnetuin taiteilijavieras pitäjässä oli *Axel Gallen* (nimi Akseli Gallen-Kallela tuli käyttöön myöhemmin). Taitelija vietti osan kesästä 1904 Lintulassa, jossa vuokralaisena oli silloin Matti Honkonen eli Ilves-Matti. Vierailulla Gallen maalasi *Saunatyttö*n ja *Keitele*en kolme versiota. Syksyllä Gallen palasi maalaamaan Ilves-Matin. Maalaus sijaitsee Mäntässä Serlachiuksen Joenniemen kartanon museossa. Talvella 1906 taitelija teki Suolahdesta käsin hiihto- ja metsästysretkiä Konginkankaalle, mistä syntyivät mm. Ilvesluola ja Palanut kelo.

Gallen-Kallela ihastui Konginkankaaseen ja suositteli sitä muillekin. Mm. taiteilija *Kalle Carlstedt* maalasi ja piirsi aiheinaan rakennukset ja maisemat. Lisätietoja netistä osoitteesta <http://www.finnica.fi/keski-suomi/kuvataide/konginkangas.htm>.

Arkkitehti *Yrjö Blomstedt* suunnitteli Ihantalan huvilan laivareitin varrelle Hautsalon saareen. Gallen ja Blomstedt olivat myös Niemelän torpan pelastumisen takan ja vaikuttivat sen siirtämiseen Seurasaaren ulkomuseoon.

Tämän ajan taiteilijoista professori, kuvataiteilija *Simo Hannula* ja veljensä näyttelijä-ohjaaja, maanviljelijä *Markku Hannula* ovat syntyneet ja kasvaneet Liimattalassa Hannulan talossa. Kuvanveistäjä *Eila Minkkinen* on syntynyt Soskonniemellä. Elokuva-alan monitoimimies, professori *Mikko Niskanen* syntyi Liimattalassa ja perusti sinne myöhemmin tukikohtansa Käpykolon.

Konginkangas, Niemelän torppa ja Seurasaari

Seurasaaren ulkomuseon alku on Konginkankaalla. Maailman ensimmäinen ulkomuseo, Tukholman Skansen, oli perustettu 1891 ja herättänyt laajaa huomiota. Kesällä 1904 jyväs-kyläläinen arkkitehti *Yrjö Blomstedt* ja Keski-Suomessa maalailut taiteilija *Akseli Gallen-Kallela* löysivät Niemelän torpan. Kauppias *Matti Pasanen* oli juuri ostanut torpan laajentaakseen sahaansa.

Heikki Turpeisen eli Niemelän ukon kotitalon toistakymmentä perinteistä, vanhaa hirsirakennusta jäivät lautataapeleiden keskelle. Avuksi tuli filosofian tohtori *Axel Olai Heikel*, josta tuli Seurasaaren ulkomuseon perustaja ja ensimmäinen intendentti. Kauppias Pasanen lahjoitti torpan rakennukset Seurasaaren ulkomuseota varten.

1909 Niemelän torpan savupirtti, sikopahna, riihi, keittokota, aitat ja muut rakennukset purettiin, numeroitiin, kuskattiin sahan pistoraiteella satamaan ja hinattiin siellä lotjalla Suolahteen, jossa ne siirrettiin taas kiskoille ja Helsinkiin pystytettäväksi uudelleen Seurasaareen. Huonokuntoisen navetan tilalle hankittiin toinen konginkankaalainen navetta ja nuottahuoneiden tilalle talas. Rakennusten korjaamista varten hankittiin vielä mm. tyyliin sopivia vanhoja hirsisiä.

Niemelän torppa on avoinna Seurasaaren ulkomuseossa Helsingissä toukokuun puolivälistä syyskuun puoliväliin. http://www.nba.fi/fi/seurasaari_museotalot_niemela

Käpykolo ja Mikko Niskanen

Elokuvaohjaaja Mikko Niskasen (1929-1990) unelma oli "piilopirtti" kotikylällä Liimattalassa.

Sitä varten hän 1960-luvulla hankki 1700-luvun savupirtin hirret, josta valmistui ensimmäinen asuinrakennus Kytänsalon saareen. 1975 valmistui Käpylinna, silta ja vähitellen lisää rakennuksia, kunnes niitä oli kaikkiaan yhdeksän.

Käpykolosta käsin on tehty ainakin Laulu tulipunaisesta kukasta (1971), Kahdeksan surmanluotia (tehty Konginkaalla 1972, Jussit sekä ohjaajana että parhaana miesnäyttelijänä), Kianto - omat koirat purivat (1974), Pulakapina (1977), Syksyllä kaikki on toisin (1978) ja Ajolähtö (1982, Jussi ohjauksesta). Elokuviinsa Niskanen käytti myös paikallisia ihmisiä, joten elokuvista saattaa löytää tuttuja. Mikko Niskanen sai kaikkiaan kuusi Jussi-patsasta, enemmän kuin kukaan muu. Hänet nimitettiin myös taiteilijaprofessoriksi. 1970-luvulla Niskanen suunnitelti Käpykolosta elokuvakeskusta, mutta suunnitelma epäonnistui.

Mikko Niskasen muutettua pois Käpykolo vuokrattiin 1981 teosofiselle yhdistykselle, sitten se toimi hetken hotellina sekä Urpo Leppäsen ja Anan edustuspaikkana ja päättyi lopuksi kahden perheen yksityiskodiksi. Siten Käpykolo ei ole nähtävyysskäytössä. (Lähde mm. Suur-Jyväskylän lehti 12.8.2009 ja www.elonet.fi)

5.3. Muuta kulttuuria

Konginkankaan kuntavaakunasta kotiseutuvaakuna

Äänekosken kaupunki myönsi Konginkankaan kyläyhdistykselle entisen kuntavaakunan käyttöoikeuden keväällä 2009. Vaakuna on kyläyhdistyksen logo ja Konginkankaan kulttuurinen symboli - kotiseutuvaakuna.

Konginkankaan vaakunan kuvaus: hopeakentässä vihreä hirsi, jossa kultainen vene. Vihreä hirsi viittaa veneenvetotiehen, joka kulki kirkonkylän kohdalta Pyyrinlahden pohjukasta Rähänselän puolelle. Konginkankaan vaakunan suunnitteli 1960 Pro Finlandia -mitalisti Olof Eriksson (1911-1987), joka suunnitteli myös mm. Suomen nykyisen vaakunan.

Konginkangas-koru

Kalevala Koru on tehnyt rintasolkea, jonka esikuva on löydetty Konginkankaan kirkonkylältä. Hautaröykkiö paljastui keskeltä kylää kauppias Savolaisen pihassa olleen kumpareen tasoitustöissä 1913. Paikalta löytyi tarkemmissa kaivauksissa myös kupurasolkia, pronssikoruja, villalankaa, poronnahkaa jne. Soikea kupurasolki ajoittuu rautakauteen 1000-luvulle.

Malli ei ole tällä hetkellä Kalevala Korun myynnissä. Kalevala Koru valmistaa mallistosta poistettuja koruja tilauksesta. Tilauksen minimimäärä on pronssi- tai hopeasoljelle 100 kpl ja kullalle 10 kpl. Toimitusaika on useita viikkoja. Konginkankaan kyläyhdistyksessä on keskusteltu mahdollisuudesta kerätä sitovia ennakkotilauksia ja tilata yhteisesti erä koruja halukkaille

Vihje komean korun omistajalle: ripusta solki samanmetalliseen ketjuun, saat upean riipuksen!

Kulttuurista se on ruokakulttuurikin! Konginkankaan pitäjäruoka on muikkutirri. Se on herkkua myös nykyihmisille, mitä kaikki perinneruoat eivät aina ole. Tässä Rähän Mansikka Oy:n Maritta Salmen ohje:

MUIKKUTIRRI ja HALAKOPERUT

- 150 g porsaan kylkisiivuja
- 1 kg (Keiteleen) pikkumuikkuja
- 1 sipuli
- 3 dl vettä
- 1½ tl suolaa
- 6 maustepippuria

Paista kylkisiivut ja nostele ne sen jälkeen pois padasta. Kuullota ohuiksi viipaleiksi leikattu sipuli kylkisiivuista irronneessa rasvassa. Lisää pataan puhkotut muikut ja muikkujen päälle ruskistetut silavat sekä mausteet. Peitä ainekset vedellä ja anna tirrin kypsyä hiljalleen kannen alla joko liedellä tai uunissa, kunnes muikun ruodot ovat pehmenneet.

Muikkutirri syödään halakoperujen eli kuorineen keitettyjen halottujen (=puolikkaiden) perunoiden kanssa. Lisukkeeksi sopivat esim. säilykepunajuuret, juomaksi maito tai kalja ja leiväksi kunnan ruisleipä. Tyylinmukainen jälkiruoka voisi olla esimerkiksi puolukkapuuro tai -kiisseli.

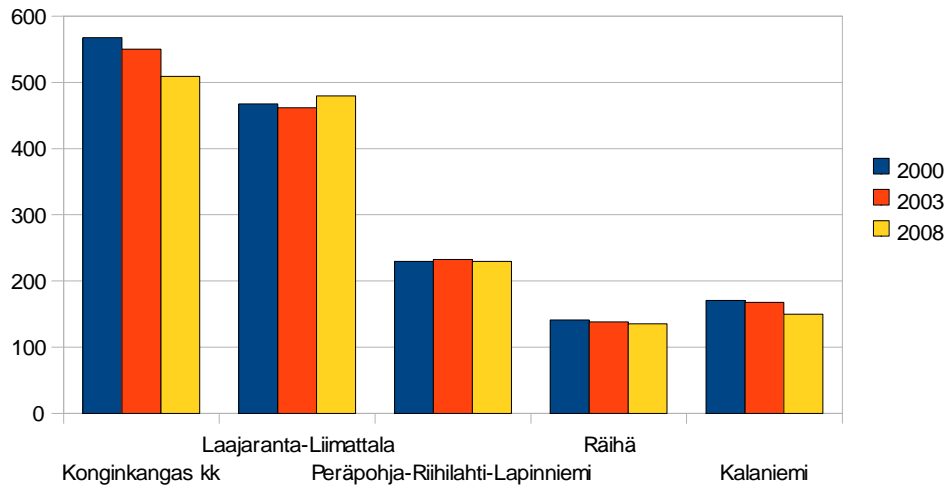
6. Konginkankaan väestö

1620-luvulla Konginkankaalla oli yhdeksän taloa. Niissä asui kenties noin 50-70 ihmistä. 1700-luvulle tullessa väkiluku oli kasvanut vain vähän, sillä mm. Isoviha ja nälkävuodet korjasivat satoaan. Vasta 1700-luvun lopussa alkoi väkiluku kasvaa olennaisesti. 1800-luvun alussa asukkaita oli noin 500, 1900-luvun alussa noin 2500. Enimmillään, vuoden 1950 paikkeilla, Konginkankaalla asui miltei 3000 ihmistä. Sen jälkeen asukasluku kääntyi selvään laskuun. (Lähde: Konginkankaan kirja)

Äänekosken kaupunki on antanut Tilastokeskukselta tilaamiaan asukastilastoja Konginkankaan kyläyhdistyksen käyttöön. Niistä on eroteltu Konginkankaan kylien tiedot. Koska nämä luvut ovat pieniä ja tilastoissa on aina muutama tuntematon, jonka kaikki tiedot eivät ole tilastontekijän tiedossa, luvut eivät välttämättä ole aivan yksi yhteen todellisuuden kanssa.

Vuonna 2000 Konginkankaan alueella oli 1576 asukasta (miehiä 819 ja naisia 757). Vuonna 2008 heitä oli 1500 (miehiä 786 ja naisia 714). Laajaranta-Liimattala ja Riihilahden seutu ovat säilyttäneet tai jopa kasvattaneet asukaslukuaan, mutta muilla kylillä asukasluku on vähentynyt. Eniten väki on vähentynyt kirkonkylältä ja Kalaniemestä. Koko entisen Konginkankaan väkiluku on vähentynyt kahdeksassa vuodessa lähes 4,82 %. Sukupuolten ero näkyy tässäkin, sillä naisten lukumäärä on vähentynyt 5,68 %, miesten vain 4,03 %. Lisää tilastojen antia on Konginkankaan väestö –liitteessä www.konginkangas.fi -nettisivulla.

Konginkankaan asukasluku
2000, 2003 ja 2008

Ihmisiä tarvitaan tienraivaajiksi - kuvaannollisesti ja kirjaimellisesti. Kun väki vähenee ja vanhenee, jossain vaiheessa tulee vastaan tilanne, jolloin sen hyvän tienauraajan eläköityessä ei enää olekaan tiedossa uutta. Ja kun yhdistykset hiipuvat, niin eikö yksi hiipumisen syy ole väen väheneminen - tekijät ja samalla voimat ja uudet ideat käyvät vähiin?

Kyläsuunnitelmahankkeen avaustilaisuuden tärkeimmäksi keskustelunaiheeksi nousi väen väheneminen ja uusien asukkaiden hankkimisen vaikeudet. Siinä on yksi Konginkankaan kohtalon kysymyksistä. Väestön kutistuessa kylien yhteistyö vanhojen kylärajojen yli käy yhä tärkeämmäksi.

7. Äänekosken teollisuuskaupungin imago vs. Konginkankaan imago ja identiteetti

Äänekosken kaupunki teetti maaliskuussa 2009 imago-, asukaspotentiaali- ja muuttaja-tutkimuksen. Tutkimuksen kohteena oli 351 Äänekosken tulomuuttajaa, jo pidempään Äänekoskella asuneita, pois muuttaneita ja potentiaalisia asukkaita. Tutkimuksen yhteenvedotiedote löytyy Äänekosken sivuilta netistä.

Vastaajat kuvasivat Äänekoskea yleisimmin teollisuuskaupungiksi. Seuraavaksi eniten mainintoja sai rauhallisuus/turvallisuus sekä luonnonläheisyys. Ensimmäinen vastaajille mieleen tuleva adjektiivi oli teollinen. Ja kun pyydettiin kuvaamaan tyypillistä Äänekoskella asuvaa henkilöä, yhteenvedo oli teollisuustyöntekijä (34 mainintaa), joka on mukava (27) ja työssäkäyvä (25) tavallinen ihminen (39 mainintaa). Miten tähän teollisuuskaupungin imagoon sopivat Äänekosken laajat maaseutualueet?

Joka tapauksessa Konginkankaalla tuntuu oleva imago-ongelma. Seuraavat kommentit ovat suoraan kahdesta keskustelusta kesäkuussa 2009: "*Konginkankaan kylistä ei ole mitään mielikuvaa, niistä ei ole tietoja, ne eivät näy missään.*" ja "*Jos jotain positiivista tapahtuu, niin*

se tapahtuu Äänekoskella, mutta bussiturma on Konginkankaan bussiturma". Lainaus Sisä-Suomen lehden Äänekosken pendelöintitutkimusta käsittelevästä jutusta "Äänekoski houkuttelee työssäkäyviä asumaan" 29.3.2007: *Suosituimpia asuinpaikkoja olivat Sumiaisten lisäksi Äänekosken taajama sekä Hirvaskankaan-Koiviston alue. Mämmenkylä. Hietama, Honkola ja Suolahden taajama kiinnostivat asuinpaikkoina vain muutamia vastaajia. Kaikista vähiten kannatusta sai Konginkangas.* Kyselyssä oli haastateltu 144 muualta Äänekoskella töissä käyvää ihmistä.

Äänekosken kaupungin kannalta kuntaliitoksesta tuntuu olevan jo niin kauan, että "Konginkangasta" ei enää ole. Konginkankaalaisten mielestä taas ehdottomasti on! Asia putkahteli näkyviin jatkuvasti pitkin kyläsuunnitelmaprosessia. Esimerkiksi Sisä-Suomen Sanomien tekemään lukijatiedusteluun kommentti Konginkankaalta: *"Eipä tarvinnut vastata, kun Sumiaisten ja Suolahden asioihin ei ollut kommentoitavaa"* (ts. Konginkangasta ei kysyttykään).

Konginkankaalaisten identiteetti ei ole muuttunut äänekoskelaiseksi. Koska kuntaliitoksesta on jo aikaa, kokonainen sukupolvi lapsia on syntynyt Äänekosken kaupungissa. Mutta kun heiltä itseltään kysyy, keitä he ovat, vastaus on "konginkankaalaisia." Ja jos kysyy Äänekosken keskustan lapsilta, heillä on "konginkankaalaisia" kavereita.

Alueelliset kilpailuedut ovat tärkeitä ja tässä kisassa Konginkangas on tyytyväinen osa Äänekoskea ja Keski-Suomen kehityskäytävää Äänekoski-Jyväskylä-Jämsä. Riittää, että Konginkangas on Suomen paras Konginkangas – riittää, että on suhteessa kilpailukykyinen eli on edellytykset kehittyä siihen suuntaan kuin itse haluaa.

8. Asuminen

Konginkankaalaiset ja mökkiläiset pitävät seutua luonnonläheisenä, rauhallisena ja kauniina paikkana asua. Keitele-järven ja metsien tarjonta harrastusmahdollisuuksineen ja luonnonantimineen korostuu.

Millainen on Konginkangas asua? - yhteenveto kyläkokouksista ja kesäpäivillä tehdystä kirjallisesta kävijäkyselystä

Konginkangas on luonnonkaunis, rauhaa rakastaville ihmisille hyvä paikka asua ja lomailua. Puhdas luonto on lähellä, mikä antaa hienot mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen, marjastukseen, sienestykseen, kalastukseen ja metsästyksen. Konginkankaan peruspalvelut on hyvät ja terveyspalvelut jopa loistavat. Posti kulkee, kirjasto saa vain kehuja, kunnallistekniikka toimii ja liikenneyhteydet ovat hyvät. Toisaalta Konginkankaalta puuttuu muunlaisia harrastusmahdollisuuksia ja väki saisi puhaltaa enemmän yhteen hiileen.

Konginkangas sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella. Niinpä työssäkäyntialueena ja opiskelualueena on sujuvasti Viitasaari pohjoisessa sekä Äänekoski ja Jyväskylä etelässä, minkä lisäksi myös muihin ilmansuuntiin on hyvät tiet omalla autolla liikkuvalla.

Konginkankaalla on voimassa oleva yleiskaava. Äänekosken kaupungin Konginkankaalla myynnissä olevat tontit näkyvät karttapalvelussa <http://kartta.aanekoski.fi/aanekoski/map.php>.

Lisäksi tontteja myyvät mm. yksityiset maanomistajat ja seurakunta. Todellinen myynnissä olevien tonttien tilanne Konginkankaalla ei ole kenenkään tiedossa.

Maallemuuttajat

Useissa kyläkokouksissa esille noussut teema on ollut uusien asukkaiden saaminen kylälle ja kylältä kotoisin olevien nuorten saaminen opintojen jälkeen asettumaan kotikylälle. Aktiivinen kyläyhdistys voi olla tärkeä linkki uusien ja vanhojen asukkaiden sekä maanomistajien välillä. Aktiivinen kyläyhdistys on jo sinällään vetovoimatekijä kylällä.

Äänekosken imago-, asukaspotentiaali- ja muuttajatutkimuksessa 2009 vastanneiden ihanneasuinpaikka on luonnonläheinen (23 %). Siellä on hyvät peruspalvelut (22 %) ja se on rauhallinen ja turvallinen (19 %). Toiveet sopisivat hyvin Konginkankaaseen! Eniten asuinpaikan valintaan vaikuttaa kuitenkin työpaikka.

Koska Konginkankaan kylien oma työpaikkatilanne ei ole paras mahdollinen, seudun kannattaa mainita mahdollisessa asukasmarkkinoinnissaan hyvistä liikenneyhteyksistä ja sopivasta sijainnistaan Äänekosken keskustan, Jyväskylän ja Viitasaaren tuntumassa. Kuva: Seurakunnan myymälle isolle kirkonkylän rantatontille rakennetaan kesällä 2009.

Loma-asukkaat

Viimeisimmän saatavilla olevan tilaston mukaan Konginkankaan alueella on 808 loma-asuntoa (kts. erillinen liitekartta). Tilastokeskuksen Mökkibarometri 2009:n mukaan keskimäärin lomamökillä oleskelee noin neljä henkilöä. Kaiken kaikkiaan ympärivuotisesti asuttavalla mökillä käy vuoden mittaan 13 eri henkilöä ja vain kesäkäyttöön tarkoitettulla mökilläkin seitsemän eri henkilöä.

Jos lasketaan Tilastokeskuksen tiedon mukaisesti vakituisten mökkiläisten määräksi 4/mökki, niin Konginkankaalla heitä on keskimäärin siis 3232 eli kaikkiaan noin kaksi kertaa enemmän kuin seudun vakituksia asukkaita. Tässä luvussa eivät ole mukana mökkiläisten kesävieraat.

Keskimäärin mökkitalous kuluttaa taloustavaroihin, ruokaan ja juomaan 26 euroa/päivä. Konginkankaalla mökkiläisten tuoma rahamäärä per päivä, mikäli kaikki mökit olisivat asuttuja, olisi yhteensä noin 21 000 euroa päivässä. Keskimäärin Suomessa käytetään kesämökkiä 75 vuorokautta vuodessa. Sen mukaan yksi loma-asunto tuo seudulle 1950 euroa vuodessa. Tämän lisäksi tulevat vielä loma-asuntojen rakentaminen ja peruskorjaaminen, mökki- ja tonttikauppa ym. (lähde http://www.tem.fi/files/22175/Mokkibaro08_raportti.pdf)

Kyläsuunnitelman tekovaiheessa myös kesäasukkaita osallistui kyläkokouksiin. Lisäksi järjestettiin oma kesäasukkaiden tapaaminen. Kyläkokouksissa keskusteltiin, kuinka hyvä voimavara loma-asukkaat voivat kylällä olla ja mitä kesäasukkaiden viihtyvyyden eteen voitaisiin tehdä.

Kyläsuunnitelma-hankkeen myötä on myös selvästi noussut esiin, että monella mökkiläisellä on halukkuutta osallistua kylän toimintaan ja vaikkapa talkoisiin. Lomalaiset haluavat tietää pienistäkin lähiseudun tapahtumista ja aktiviteeteista.

Loma-asukkaiden toiveita:

Kylälle palveluhakemisto

- lapsenhoitopalvelut, koiranhoitoa... eli muutakin kuin yritysten palvelut

- myös lomalaisten taitoja tarjolle

Juomavettä sujuvasti kaupalta. Venesatamasta voi hakea, mutta hankalaa.

Kerran viikossa kesälentopalloa lomalaisille (murkut yhteen) kirkonkylän urheilukentällä.

Vanhan pappilan takana pururata on metsittynyt; tarvitaan uudet purut ja uudet laatikot kuntovihkoineen.

Talkoita myös loma-aikana, aktivoidaan myös mökkiläiset mukaan

Olemassaolevien yhteisten tilojen käyttö ja niiden koordinointi.

Koulun kuntosalin käyttö kesällä – ennen sai avaimen kuntosalille, mistä nyt?

Konginkankaan kylillä pitää olla merkityt ilmoitustaulut, joissa kyläyhdistyksen tiedot esillä.

Kesäasukkaiden terveyspalveluiden ongelma – maksusitoumus tarvitaan, jos et sitä saa niin rutiinihommat joudut käymään kotikunnassa (mm. verikokeet)

Terveyskeskuksen päivystys kesäisin edes yhtenä päivänä viikossa! Nyt suljettuna. → Päättäjiä painostettava!

Niitty niitetty liian aikaisin, ennen kuin kukat ehtivät siementää.

Tienvarsien hoito.

Kestibaarista myös nettikahvila.

Konginkankaan liikekeskuksen kello ja lämpömittari kuntoon.

9. Liikenneyhteydet

"Jos joutuu ambulanssiin niin kuolee sydänkohtaukseen kun tie on niin huono"

"Kuntoliikunta pois nelostieltä!"

"Helsinkiin pääsee paremmin kuin Liimattalaan ja Laajarantaan."

Kaikissa kyläkokouksissa keskusteltiin teistä: sekä kyläteiden kunnosta että kevyenliikenteen väylien puutteesta, suojatien ja alikulkujen tarpeesta ja nopeusrajoituksista. Nelostien remonttisuunnitelmista oltiin melko hyvin tietoisia, mutta koska suunnitelmat toteutuvat ei ollut selvää.

Keski-Suomen tiepiirin suunnitelmissa on joitain työkohteita Konginkankaalle. Nelostie Äänekoskelta Pulkkiilaan pysyy kaksikaistaisena valtatieenä, jossa on ohituskaistoja tarvittaessa. Nelostien päällystystöitä tehdään Konginkankaan kohdalla 2010-2012. Liimattalantie ja Häkkläntie ovat sorateiden kunnostusohjelmassa 2011-2012 ja Kalaniemessä parannetaan tien kantavuutta.

Liimattalantie

Liimattalantie on vanhaa nelostietä ja kulkee uuden Nelostien suuntaisesti lähempänä asutusta ja rantaa. Tie on kaunis, mutta huonossa kunnossa. Liimattalantie on Keski-Suomen tiepiirin sorateiden kunnostusohjelmassa 2011-2012. Samassa yhteydessä olisi järkevää ratkaista myös kevyen liikenteen turvallisuus, sillä Liimattalantielle tarvitaan ehdottomasti kevyenliikenteen väylä tai vähintäänkin levennetty piennar tai tien varrella kulkeva pyöräilykelpoinen polku. Tien varren hevosharrastajat ovat myös esittäneet, että polkua olisivat

käyttämässä myös ratsukot. Konginkankaan kyläyhdistys on lähettänyt asiasta jo kirjeen sekä Äänekosken kaupungille että Keski-Suomen tiepiirille.

Kyläsuunnitelmakokouksissa kirkonkylän, Liimattalan ja Laajarannan kylillä keskusteltiin Liimattalantiestä ja sen puuttuvista kevyenliikenteenväylistä. Sekä Liimattalan että Laajarannan kylällä Liimattalantien vaarallisuus nousi tärkeimmäksi huolenaiheeksi.

Liimattalantie on kapea, mutkainen ja mäkinen. Sillä kulkee arkisin 8 linja-autovuoroa, mm. koulukyytejä. Nopeusrajoituksia rikotaan yleisesti, vaikka varsinkin kesäaikaan tiellä liikkuu paljon lapsia, pyöräilijöitä, äitejä lastenvaunujen kanssa, ratsukkoja ja hevostäpää, koiranulkoiluttajia ym. kyläläistä ja kesäasukasta, jopa lampaita. Kelirikko-aikaan tie on huonossa kunnossa, mutta silloin toisaalta tiellä ajettavat ylinopeudet laskevat. Talvella tie kapeutuu entisestään lumen vuoksi ja liukkaus lisää tien vaarallisuutta.

Työmatkaliikenne on Liimattalantiellä melkoista, sillä kylällä asuu nuorta väkeä, joka käy muualla työssä. Lisäksi tien varrella toimivat Raitaniemen marjatila ja Tervon puutarha (poimijat, asiakkaat, jakeluautot). Liimattalan ja Laajarannan alueella on kaksi isoa ammattitallia ja kuusi pienempää, mutta kuitenkin useamman hevosen tallia, joten myös hevosia ja hevosautoja liikkuu runsaasti.

Konginkankaan kylistä käytännössä vain kirkonkylällä ja Laajaranta-Liimattalan alueella on enemmän lapsia. Laajarannan ja Liimattalan kylät ovat jopa hieman kasvattaneet asukaslukuaan. Varsinkin Laajarannassa on nuoria lapsiperheitä. Talvella lapset odottelevat koulukyytejä pimeällä tiellä tai kulkevat koulun jälkeen luistinradalle liian kapean tien laitaa.

Liimattalantien varressa asuville lapsille on linja-autokyyti kouluun. Pohjoisen pään alakoululaiset käyvät Konginkankaan ja eteläpään lapset Mämmen koulua, yläkoululaiset kulkevat Äänekoskelle. Lasten pitää kuitenkin useimmiten kulkea jonkin matkaa Liimattalantiestä päästäkseen linja-autopysäkille. "Mäilän mutkassa" (kauppias Mäilän mukaan kutsuttu eli Reinikantien ja Liimattalantien risteyksessä) on toistakymmentä lasta lähdössä kouluun. Siitä syystä siihen toivotaan myös valoja. Talvella tie kapenee lumivallien vuoksi entisestään, minkä lisäksi liukkaus luo vielä omat vaaratilanteensa.

Liimattalasta pääsee ns. vanhaa tietä eli Reinikantietä pitkin kirkonkylälle. Liimattalalaiset ja kirkonkyläläiset käyttävät sitä lenkkitienä sekä kävellen että pyöräillen kesät talvet. Reinikantien varrelta kulkee lapsia pyöräillen kouluun tai linja-autolle joko Liimattalantielle tai kirkonkylän tien varteen. Reinikantie on noin 3 km pitkä soratie, jonka pitäisi myös olla mukana kunnostusohjelmassa.

Pyöräilyä ajatellen Liimattalantie on parempi vaihtoehto kuin nelostie. Komeat maisemat ja vähäisempi liikenne houkuttaisivat, mikäli polkeminen olisi turvallista ja tien pohja vähemmän kivistä ja kuoppaista.

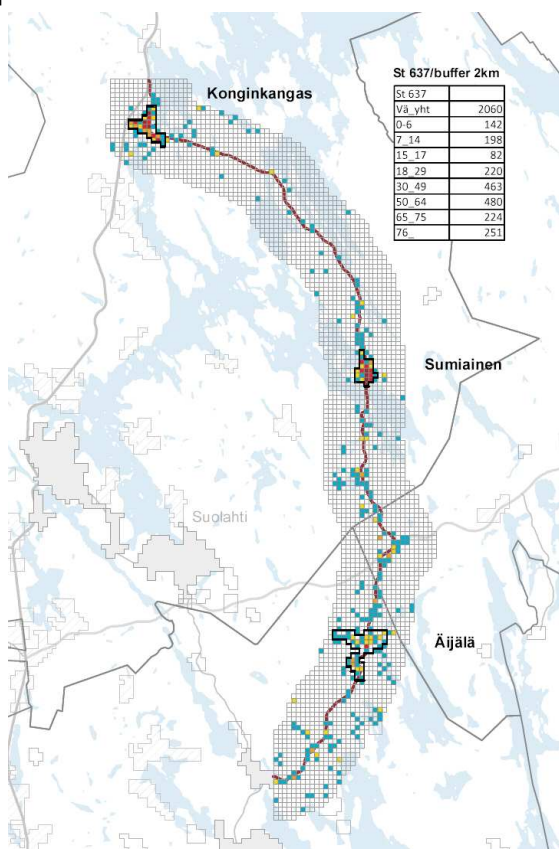
Liimattalantie on jo valittu osaksi valtakunnallista pyöräreittiä nro 4 muun muassa maisemallisten arvojensa vuoksi. Matkan pituus esimerkiksi Äänekoskelta Konginkankaalle Liimattalantien kautta kasvaa vain noin 4 km.

Jatkettaessa matkaa aluksi oli taas tylsää pyörätietä jonka jälkeen jouduimme ajamaan 4-tietä jossa paljon liikennettä. Siinä ajaminen oli epämiellyttävää koska liikenteessä tuntui olevan paljon rekkoja ja tie tylsän iso ja suora. Maastollisesti melko helppoa ja kevyttä ajettavaa, ei mainittavia maisemia. Käännyttäessä 4-tieltä kohti Liimattalaa tie muuttui melko pian hiekkatieksi jota jatkui n.10 km. Tie oli paikoitellen todella ikävää ajettavaa koska tiessä oli paljon irtosoraa ja 'perunapeltoa' jolloin joutui varomaan että pyörä tai laukut eivät hajoa. Ehdottomasti rankin pätkä tähän mennessä, muutamia jyrkkiä ylämäkiä ja vastapainoksi myös alamäkiä. Matkalla oli muutama todella kaunis maisema missä järvi näkyi alhaalla, pelto välissä ennen tietä. Nämä maisemat korvasivat tuota hiekkatien pyöräilyn ikävyyttä kummasti. *Ote Pyöräillen ja vaeltaen -hankkeen loppuraportin tuotetestausraportista*
<http://www.matkailuntietovirrat.fi/media/LOPPURAPORTTI.PDF>

Vihreä väylä eli maantie 637

Vihreää väylää eli mt 637:ää suunnitellaan matkailulliseksi, maisemalliseksi maaseututieksi Konginkankaalta Sumiaisten kautta Laukaan Äijälään. Tie on melko hyvässä kunnossa, tosin väli Tankolampi-Pylkkäismäki on vaarallisen kapeaa ja mutkaista soratietä. Tie on vanha ja yhdistää kolme kirkonkylää. Lisäksi tie on lyhin reitti Viitasaarelta Helsinkiin (Laukaalta Vaajakosken kautta etelään) ja samalla ohittaa muutamat Nelostien ruuhkapaikat.

Vihreän väylän varrella on hyvät mahdollisuudet olemassa olevien yritysten ja kylien yhteistoiminnalle ja uusien pienimuotoisten matkailutoimintojen syntymiselle. Vihreän väylän lähtöpiste on suunniteltu Lintulahdelle Nelostien varteen. Lintulahdessa on huoltoaseman palvelut ja levike Äänekosken infotauluineen, SFC Lintulahti sekä komeat "Gallen-Kallelan maisemat". Sieltä kulkijat opastetaan Konginkankaan kirkonkylälle ja Sumiaisiin.

Valitettavasti Suomessa tällaista reittiä ei voi viitoittaa laillisesti. Ainoa mahdollisuus reitistä tiedottamiseen ovat infotaulut, esitteet sekä tien ulkopuolinen markkinointi (nettisivut ym.)

Vihreästä väylästä on 2008 tehty esiselvitys Kylät kasvualueen reunalla. Siinä Vihreää väylää pohditaan alustavasti myös tonttimarkkinoinnin ja veneilyn kannalta. Kuva esiselvityksestä: Vihreän väylän vaikutuspiirissä oleva asutus 2 km:n säteellä väylästä, yht. 2060 hlöä.

Vuoden 2009 aikana pyörii Ääneseudun Kehitys Oy:n ja Jyväskylän Ammattikorkeakoulun seutubrändäyshanke, jonka aikana etsitään Vihreän väylän markkinoinnilliset vahvuudet ja suunnitellaan markkinointia. Tämän pohjalta on syntyvässä laajempi Vihreän väylän kehittämishanke.

10. Palvelut ja yritykset

Palvelut ovat Konginkankaalla saadun palautteen perusteella hyvät suhteessa alueen kokoon. Alueella toimii mm. kaksi päivittäistavarakauppaa, lääkäriasema, apteekki, kirjasto ja kirjasto-auto, pankkiautomaatti, ensivasteauto, palvelutalo, vanhustentalo, ala-aste, kirkko, hautausmaa, seurakuntakoti, vanhustenkoti, taksi, palvelutaksi, maansiirto- ja koneurakointia, hoivayrittäjiä, ravintola, kampaamoja, sahausyrittäjiä, rakennusyrittäjiä, marjayrittäjiä, mökkitalkkariyrittäjiä, vaapuntekijä, veneentekijä, huoltoasema ja automaattiasema, viljatuotteiden suoramyyntiä ym. Salmutex Oy tekee työvaatteita, kuten taksi- ja bussinkuljettajien vaatteita. Se tekee myös tilauspukuja. Metsänhoitoyhdistyksellä on Konginkankaalla oma toimisto.

Nykyisten lähipalvelujen lisäksi kyläläisillä tuntuu olevan tarvetta monipuolisille kylätalkkarin kiinteistöhoitopalveluille, siivous- , lastenhoito- ja asiointipalveluille sekä hyvälle hammaslääkärille. Kalaniemessä toimii jo mökkitalkkari, muilla kylillä ei vielä.

Sopimuksellisuus saattaa olla eräs ratkaisu tekemättömään työhön: välittäjä, vaikkapa kyläyhdistys, etsii työn tarvitsijat, kokoaa pienistä töistä kokonaisuuksia, välittää työntekijän näihin ja hoitaa laskutuksen ja palkanmaksun. Pieniä töitä voidaan kimputtaa niin, että työntekijä työllistyy kokopäiväisesti ja tekemättömät työt tulevat tehdyiksi. Maaseutusopimuksen määritelmä kertoo, että se on joustavasti toimiva työn ja hyödykkeiden välitysmekanismi, jonka avulla kehitetään maaseudun toimintoja ja luodaan työpaikkoja aloille, joilla syrjäseudulla ei ole julkisia eikä yksityisiä palveluntarjoajia. Sopimuksen toisena osapuolena voi kyläyhdistyksen kanssa olla esimerkiksi kunta tai yksityinen työn tarvitsija. Räihän Kyläyhdistys ry:llä on kokemusta tällaisesta työstä: se on tarjonnut kyläläisille työllistämisvaroin, omakustannushintaan, kotipalvelua. Tämänhetkisen työntekijän työsopimus kestää huhtikuuhun 2010.

Tällä hetkellä Työ- ja elinkeinoministeriössä valmistellaan lakimuutosta julkisesta työvoimapalvelusta annettuun lakiin. Muutoksen jälkeen kansalaisjärjestöt tulkittaisiin elinkeinotoimintaa harjoittaviksi työnantajiksi, joille palkkatuki myönnettäisiin de minimis –tukena. Tällöin järjestöt voisivat saada julkista tukea enintään 200 000 euroa kolmen vuoden aikana. Tämä huonontaisi yhdistysten mahdollisuuksia työllistää pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella ja tuottaa palveluja syrjäseutujen vanhuksille.

Konginkankaan kyläyhdistystä on pyydetty järjestämään vanhusten siivouspalvelua. Konginkankaan kyläyhdistys ry on keskustellut asiasta ja todennut, että toistaiseksi sillä ei ole rahkeita lähteä itse työllistämään. Kyläyhdistys auttaa mielellään jotakuta kotipalveluyrittäjää alkuun toiminnassaan Konginkankaalla.

Toinen mahdollinen vaihtoehto on kotipalvelutyöntekijän työllistyminen jonkin työosuuskunnan kautta. Osuuskunnan jäsenenä työtön voisi tehdä töitä silloin kun töitä on menettämättä työttömyyskorvauksiaan työttömyysjaksoilta. Aiheesta löytyy paljon lisää tietoa mm. nettisivulta <http://www.sopimuksellisuus.info/page1006.html>.

Kyläyhdistyksessä ja kyläkokouksissa on todettu, että kyläläisille ja kesäasukkaille tulisi saada tietoa oman kylän ja lähialueiden palveluista ja heitä tulisi kannustaa käyttämään ja kehittämään niitä. Palvelujen säilyminen omalla kylällä ei ole itsestäänselvää. Tiedottamisessa hyvänä apuna ovat uudet Konginkankaan kotisivut, joille luodaan palveluhakemisto.

Konginkangas.fi –sivun palveluhakemistoon on tarkoitus kerryttää paitsi yritysten tarjoamat palvelut, myös yksityisten ja yhdistysten tarjoamaa osaamista, jota mm. mökkiläiset voisivat hyödyntää, ja toisinpäin, sillä myös loma-asukkailla voisi olla taitoja, joita kyläläiset tarvitsisivat. Koska palveluhakemisto toimii vain, jos sen tiedot ovat ajan tasalla, kyläyhdistys pyytää kaikilta aktiivisuutta sivujen suhteen!

Yrittäminen Konginkankaalla ”Rahasta se ei oo kiinni, se on piestä kiinni!”

Äänekosken perusta on vientiteollisuus. Lähes puolet työpaikoista on suoraan tai kytköksissä vientiteollisuuteen. Tämä heijastuu myös Konginkankaalle, mistä moni käy töissä keskustassa. Voi jopa sanoa, että Konginkankaan ostovoimaa pitävät yllä Äänekosken työpaikat. Se ostovoima riittää mm. pitämään hengissä kylän oman kaupan – jos väki niin haluaa.

Äänekosken työpaikkaomavaraisuus on lähes 110 %. Äänekoskella käy muista kunnista töissä noin 2000 ihmistä. Työttömyys on noin 15 %. Haasteena on, että vuoteen 2015 mennessä lasketaan työvoimasta menetettävän 1000 ihmistä enemmän kuin ”oma tuotanto”. Alueelle on saatava lisää ammattiväkeä. Osa tästä väestä olisi houkuteltava asumaan Konginkankaalle.

Konginkankaan lähtökohta asumiselle ja yrittämiselle on hyvä: 20 minuutin päässä on 10 000 työpaikkaa, joiden keskipalkka on selvästi korkeampi kuin yleensä Suomessa. E75 kulkee kylän läpi eikä liikenne ole vähenemässä. Ongelma onkin miten tämä hyödynnetään. Kuinka houkutella Nelostien ohiaijat pyörähtämään kirkonkylän kautta? Se on vaikeaa, sillä viitoituksiin ei tahdo saada lupaa.

Konginkankaan paikallinen asiakaskunta on asukkaat + loma-asukkaat + Nelostien ohikulkijat. Alueen 800 loma-asuntoa tuplaavat asukasluvun kesäsesongiksi. Konginkankaan oma väestöpohja on periaatteessa liian pieni erikoiskaupalle. Toisaalta liikekeskuksessa on jo vuosia toiminut Lääkärikeskus Privaatti, jonka asiakkaat tulevat laadukkaana palvelun perässä naapurikunnista asti. Ja toisaalta, jos tuotteita ostavat asiakkaat ovat netin ja postin päässä, Konginkangas on yhtä hyvä paikka yrittämiselle kuin isommatkin keskukset. Moni on myös valmis maksamaan laadusta: *”Myöki ajetaa Laukaasta tyhjin käsin ja vielä 5 km kodista ohikin että saahaa lihatiskistä lihhaa.”*

Äänekosken marketit vievät asiakkaita Konginkankaan kaupoilta. Toisaalta Jyväskylän liikkeet syövät Äänekosken asiakkaita.

Konginkankaalainen! Kun teet hankintoja, etsi

- a) ensin omalta kylältä,**
- b) sitten naapurikyliltä ja**
- c) omasta kunnasta Äänekoskelta ennen kuin ajat Jyväskylään shoppailemaan.**

Paikallisten palveluiden käyttäminen, säilyminen ja mieluiten lisääntyminen on kaikkien hyöty. Yrittäjyysteemailla keskusteltiin mm. palveluiden/niiden puuttumisen vaikutuksesta tonttien

ja kiinteistöjen arvoon ja haluttavuuteen: *"Jokainen euro jonka kyläläiset vie muualle, heikentää tätä kylää, ja jokainen euro joka heikentää kylää, heikentää myös omaisuuden arvoa."*

Pienellä paikkakunnalla yrittämisessä on hyvät ja huonot puolensa:

- Jos asiakkaat ovat paikkakunnalla, yrittäjä tuntee asiakkaansa ja
- asiakkaat tuntevat yrittäjän (*"joskus liiankin hyvin, tai ovat tuntevinaan"*).
- Asiakas saa hyvää, joustavaa ja ihmisläheistä palvelua, tarvittaessa vaikka viikonloppuna, ja *"mitä ei ole, se voidaan tilata"*.
- Kylällä saattaa näkyä kateutta yrittäjää kohtaan.
- Jos yrittäjä tekee virheen tai palvelu ei pelaa, tieto kulkee nopeasti ja saattaa viedä yrittämisen edellytykset paikkakunnalla.
- Pienellä paikkakunnalla tulee vähemmän yllättäviä muutoksia kuin isolla paikkakunnalla, jossa samaan kortteliin saattaa tupsahtaa kilpaileva yritys hyvinkin nopeasti.
- Paikan pienuus asettaa rajoja kasvulle ja kehitykselle.
- Uudelle yritykselle, varsinkin erikoiskaupalle, kynnys aloittaa uusi yritys Konginkankaalla on isompi.

Konginkankaalla on vähintään yksi etu Äänekosken keskustaan nähden: yrityksen investointituki Leader-rahoituksen kautta. Tukea saa toiminnan laajentamiseen ja uusien ideoiden toteuttamiseen. Rahoitusta voi hakea:

- mikroyritys, joka työllistää alle 10 henkilöä ja jonka liikevaihto alle 2 milj. €
- maatila, joka aloittaa muuta yritystoimintaa maatalouden ohella
- ammattitaitoinen 18–62 -vuotias yrittäjä, jonka toimipaikka on ohjelma-alueella.

Konginkankaalla tukea haetaan Maaseudun Kehittämisyhdistys Viisarista, josta saa lisätietoja ja tarkempia ohjeita. www.viisaankivi.fi/viisari

Sosiaali- ja terveystalvet (julkiset ja yksityiset)

Kirkonkylällä on Äänekosken apteekin sivuapteekki, terveyskeskus hammaslääkärin vastaanottoineen ja yksityinen lääkärikeskus Lääkäriasema Privaatti Oy. Lisäksi kirkonkylällä on hyvät vanhuspalvelut palvelutaloineen ja vanhainkoteineen. Konginkankaan Vanhustenkotisäätiö omistaa keskustassa 24 asuntoa neljässä talossa. Kalaniemellä on (kehitys)vammaisten Palvelukoti Kalaniemi Oy ja tukiasuntoja (www.kalaniemi.com) ja Riihilahdella Riihilahden Perhekoti Oy.

Kyliltä on palvelutaksikytyi kerran viikossa autottomille. Sen toteuttaa Vellamo Mäkinen, jolla on luiskallinen, mutta hissiton auto. Lähin varsinainen invataksi on Äänekoskella.

Kyläläiset ovat kiitelleet kotipalvelua ja kotisairaanhoidoa. Ne mahdollistavat kotona asumisen pitkään. Kyläkokousten yhteinen huoli oli terveysaseman säilyminen Konginkankaalla. Terveystalvetlääkäri huolehtii myös mm. päiväkodin lapsista. Lisäksi *"On paljon halvempaa, että lääkäri on täällä kuin että kaikki käyvät taksilla Äänekoskella: Tuttu lääkäri ottaa nopeasti vastaan, mennään suoraan asiaan ja saadaan hoito saman tien."*

Kirjastopalvelut

Konginkankaan kirjasto on Keski-Suomen vanhimpia. Kun Konginkankaan kansakoulu avattiin 2.9.1867, kertoi pastori Lilius puheessaan mm. seuraavaa:

*Seurakuntalaisemme suosivat tällä kertaa kouluansa aivan ystävällisesti ja perustivat sille jo viime kesänä kirjaston, josta lainataan köyhemmille oppilaille kirjoja ilman maksutta, vaan rikkaimmille oppilaille ja seurakuntalaisille vähäistä maksua vastaan. Täten yksimielisesti, aikansa ja varainsa uhraamalla, on pieni seurakuntamme laskenut pohjan totisen sivistyksen ja yhteishyvän harrastuksille, toivoen niille menestystä taivahasta Luonnon tekiältä. **Kansan lehti 1.2.1868***

Nykyään Konginkankaalla on vireästi toimiva moderni kirjasto, jossa on myös asiakasnetti-pääte sekä kokoustilaa. Se toimii entisissä Osuuspankin tiloissa kauppakeskuksessa osoitteessa Kauppatie 2, joissa se avattiin 22.1.2008. Kirjasto on Äänekosken pääkirjaston alainen sivukirjasto ja osa AALTO-kirjastoa eli Keski-Suomen kirjastoverkkoa. Siinä mukana olevilla kirjastoilla on yhteinen aineistotietokanta, asiakasrekisteri ja lainauskortti. Vuonna 2008 Konginkankaalla tehtiin noin 13 900 lainausta. Aineistoa kirjastossa on yli 14 000 nidettä ja kävijöitä noin 50 päivittäin. Lisäksi kylillä kiertää viikottain kirjastoauto.

Kauppapalvelut

Konginkankaan kirkonkylällä on kaksi päivittäistavarakauppaa, K-extra Kongitori liikekeskuksessa ja Sale eteläisen sisääntuloreitin varrella lähempänä kirkkoa. Salen yhteydessä on myös ABC-automaatti. Neste Lintulahdessa Nelostien varressa on tankkauksen, autotarvikkeiden ja ravintolan lisäksi myös pieni päivittäistavaramyymälä. Sähkö-LVI Niskanen Ky pitää myynnissä perusvalikoimaa valaisimia ja kodinkoneita. Kauppapalveluksi voisi nimittää myös kiertävän jäätelöauton.

Ravintolapalvelut

Konginkankaan Ravintola Killinki toimii iltamyöhälle ja järjestää elävää musiikkia ja karaoke-illoja. Se myy lounasta, pizzoja ym. Nelostien varressa toimiva Neste Lintulahti tarjoaa kotiruokalounaan lisäksi listaruokia ja hampurilaisia.

Kesällä 2009 Riihilahden kyläyhdistyksen aloittama suoratuotemyymälä ja kahvio Kestibaari myy lounasta sekä suolaista ja makeaa pikkusyötävää. Siellä on myös paikallisten leipojien tuotteita, lähiseudun jauhoja ja ryynejä, mehuja ym. marjatuotteita sekä käsitöitä. Kestibaari on jatkanut toimintaansa kesän jälkeen yksityisen yrittäjän pyörittämänä.

Pankkipalvelut

Kuntaliitoksen myötä pankkikonttoritoiminta loppui Konginkankaalla. Kauppakeskuksessa kirjaston seinässä on pankkiautomaatti. Jos se joskus menee rikki, tilalle ei todennäköisesti tule enää uutta. Nettipankkipalvelut ovat osassa syrjäkyliä hankalia käyttää huonojen nettiyhteyksien vuoksi. Tähän odotetaan korjausta käynnissä olevan valtakunnallisen Laajakaista kaikille –hankkeen myötä.

Joukkoliikennepalvelut

Konginkankaan sijainti Nelostien varressa takaa sille loistavat kaukolinjojen bussiyhteydet sekä etelään että pohjoiseen. Useimmat kaukolinjat pyörähtävät kirkonkylässä. Yöbusseista osa pysähtyy vain Konginkankaan liittymässä tai Lintulahdessa. Tietoa mm. www.matka.fi.

Paikallisliikennevuoroja on koulu-aikaan useita. Alueilla, joilla ei toimi julkista liikennettä, on tarjolla monipalveluliikenne. Vuonna 2009 palvelutaksi tilataan puhelimitse viimeistään keskiviikkona ja se kulkee torstaina Konginkankaan kirkolle (Vellamo Mäkinen puh. 040 5326565). Kyydistä peritään julkisen liikenteen mukainen maksu.

Posti- ja tietoliikennepalvelut, sanomalehdet

Postipalvelut hoitaa K-kauppa eikä kyläläisillä ole mitään sitä vastaan. Postikonttorin lopetettua ja palvelujen siirryttyä kauppaan postin aukioloajat paranivat, *"eikä yksikään kirje ole jäänyt menemättä perille"*.

EU:n jäsenmaiden osoitteellisten kirjeiden jakelu vapautuu vuonna 2011. Muutamassa kyläkokouksessa pelättiin maaseudun postipalvelujen jäävän kilpailun jalkoihin ja joko loppuvan tai kallistuvan selvästi. Matkahuolto Konginkankaalta puuttuu.

Tietoliikenneyhteydet ovat syrjäkylillä paikoin huonot. *"Netti on gprs-tasoinen ja sekin pätkee. Hinnat on saatava tasavertaisiksi isompien paikkakuntien kanssa."* (Kommentti Riihilahden kyläkokouksessa). Valtakunnallisen "Laajakaista kaikille" -hankkeen myötä ollaan myös syrjäkyläiden vakituksille talouksille suunnittelemassa 100 megan valokuitukaapelia, joka mahdollistaisi paitsi täysimittaisen etätyön myös mm. kaapeli-tv:n näkymisen seudulla. Asiasta tehdään päätöksiä 2009-2010.

Konginkankaalaiset lukevat Keskisuomalaista, Sisä-Suomen Lehteä sekä Pikkukaupunkilaista ja jonkin verran myös lähiseudun lehtiä, kuten Wiita-Sanomia. Kyläläisten kommenttien mukaan Pikkukaupunkilainen on tehnyt jatkuvasti juttuja Konginkankaasta ja ilmaislehtenä se saa sympatiaa osakseen. Lehtien uutiset ovat nähtävissä myös verkossa.

Liikuntapalvelut

Konginkankaan kirkonkylällä on kohtuulliset liikuntapalvelut: hyvä urheilukenttä ja kolme tenniskenttää, koululla liikuntasali ja kuntosali, luistinrata, jääkiekkokaukalo ja valaistu pururata sekä runsaasti hyviä hiihtolatuja. Kirkonkylän liikuntapalveluista on periaatteessa Äänekosken kaupungin nettisivuilla, mutta ainakin vuonna 2009 jotakuinkin ainoa fakta sivuilla on liikuntakortin hinta. Enemmänkin tietoa kaivattaisiin:

- miten urheilukentän koppia voi käyttää, jos virittää oman porukan pelin vaikkapa kesäksi?
- entä uimarannan saunaa?
- varataanko tenniskenttiä?
- miten ladut kulkevat ja mitkä ovat auki kulloinkin?

Liimattalassa on kaukalo, pallokenttä ja lasten leikkikenttä. Talvisin siellä on luistinrata, joka pukukoppeineen on huonossa kunnossa. Kalaniemen kaukalo on myös heikossa kunnossa. Konginkankaalla on hoidettua valaistua latua 3 km pururadalla ja urheilukentällä. Lisäksi säästä ja jäädästä riippuen on kymmeniä kilometrejä lähinnä jäälataa, joka yhdistää useita kyliä ja vie Äänekoskelle asti.

Joka kylällä on uimaranta, paitsi Riihilahdessa, jossa *"kaikilla on oma ranta"*. Yhdellekään uimarannalle ei ole viitoitusta, paitsi Kalaniemessä, jossa on omatekoinen kyltti yhdessä risteyksessä. Viitoitusten tarve on tullut esille kaikkien uimarantojen kohdalla.

Veneily

Keitele on Kymijoen vesistön Viitasaaren reitin suurin järvi, jonka pinta-ala on miltei 500 km². Järvi on Keitele-Päijänne-kanavan kautta yhteydessä Leppäveteen ja sitä kautta Päijänteseen eli Konginkankaalle pääsee veneellä vaikka Lahdesta asti. Keiteleen komeat maisemat, kirkas ja puhdas vesi sekä runsaat kalansaaliit ovat tehneet siitä mm. suosittua mökkijärven. Kartta esim. http://www.keitelejarvi.fi/default.asp?V_DOC_ID=2292.

Konginkankaan satamissa on 36 venepaikkaa. Vierasvenelaiturit ovat Konginkankaan satamassa ja Liimattalassa Käpykolon tuntumassa. Lisäksi lähellä, Äänekosken ja Suolahden satamissa; on monipuolinen palveluvarustus: kioski- ja kahvilapalveluiden lisäksi suihku- ja wc-tilat, polttoaineenmyyntipiste sekä jäteöljyn- ja jätevedenimulaitteet. Keiteleellä Selkäsaarella ja Rekolahdella on nuotiopaikat, käymälät ja jätteidenkeräys. Rekolahden upealle hiekkarannalle pääsee isommallakin veneellä ja siellä voi myös yöpyä laavussa. Konginkankaalla varusteltuja rantautumispaikkoja ovat Iso Mäntysaari ja Viukari, jossa on myös sauna. Kauniissa Petäjäsaarella on kota, makkaranpoistopaikka ja sauna, jossa saa hyvät löylyt.

Konginkankaan keskustaan on suunniteltu 800 metriä pitkää avokanavaa Pyyrinlahden ja Rähänselän välille. Kanavasta on tehty yleissuunnitelma ja sille on varattu paikka vuonna 2003 hyväksytyyn asemakaavaan. Konginkankaan tuntumassa on myös Listonsalmen avokanava, joka syntyi kun Listonniemen ja Pyhänsalon (Inkerinsalon) välinen kapea ja mutkikas Listonsalmi ruopattiin uittokelpoiseksi. Kanavan pituus on 500 m, leveys 7,5 m ja syväys 2,4 m.

Konginkankaan vesille saavutaan etelästä Päijänteen puolelta Matilanvirran läpi. Matilanvirralla on toistaiseksi suojaisa vieraslaituri, veneluiska, jätehuolto, käymälä, suihku ja polttoainejakelu laiturilla. Septitankki puuttuu. Kahvila-ravintolan omistaja saattaa olla vaihtumassa, jolloin paikan tulevaisuus määräytyy uuden yrittäjän mukaan. Pohjoiseen päin Neiturin kanava ja muut pienet sulkukanavat yhdistävät vesistön Konnevedelle ja Rautalammin vesireittiin.

Moottorikelkkailu

Koko Keski-Suomessa ei ole lainkaan virallisia moottorikelkkailureittejä, vaan reitit ovat epävirallisia kuntien, kelkkailuyhdistysten ja vastaavien ylläpitämiä uria. Konginkangas on Mämme - Lintulahti - Viitasaari -moottorikelkkauran varrella. Lintulahti toimii mukavana tauko- ja tankkauspaikkana. Sinne pääsee Äänekoskelta myös Myrävuoren kautta. Ylimmällä Vuorijärvellä on Metsähallituksen kota kelkkailijoita varten. Karttaa näistä urista ei ole.

Harrastustoiminnalle lisää mahdollisuuksia?

Konginkankaalla on hyvät harrastus- ja kokoontumistilat, mutta pula harrastusryhmien vetäjistä. Toisaalta monilla perinteisillä ryhmillä on ollut myös pulaa harrastajista. Lapsille kunnallisen päiväkodin ja koulun lisäksi toimintaa Konginkankaalla järjestävät lähinnä seurakunta, Vapari, 4H ja VPK. Joitain vuosia sitten paikallinen MLL järjesti mm. lasten leikkipuistotoimintaa. Myös konginkankaalaiset urheiluseurat ovat käytännössä olemassa vain paperilla.

Kyläkokouksissa esille nousseita tarpeita ovat mm. liikuntaryhmät aikuisille (käytettävissä mm. kuntosali, liikuntasali ja urheilukenttä), nuorten peli-illat (myös kesäisin loma-asukkaiden nuorisolle), lasten muskari ja satujumppa (koululla tilat ja välineet) sekä lasten hiihtokoulu.

Koulutuspalvelut

Konginkangasta pitävät lasten vanhemmat turvallisena kasvuympäristönä. Lapset voivat leikkiä ulkona rauhassa, lapset tuntevat toisensa, koska käyvät samaa koulua, he pitävät myös toisistaan huolta ja samalla oppivat yhteiselämää.

Konginkankaan kirkonkylällä on kunnallinen päiväkotiki ja seurakunnan päiväkerho. Kirkonkylällä on myös peruskoulu, jossa toimii ala-aste. Laajarannasta lapset käyvät Mämmen koulua.

Yläasteena on Äänekosken Koulunmäen koulu, kotisivu <http://web.aanekoski.fi/koulunmaki/>. Keskustelussa on koulu-uudistus, jonka myötä konginkankaalaiset koululaiset kuljetettaisiin Suolahden koululle.

Konginkankaalla toimii vuonna 1867 perustettu maakunnan vanhin koulu, joka sai ensimmäisen oman koulutalon 1890. Kirkonkylän komea vanha kansakoulurakennus eli "uusi kansakoulu" on vuodelta 1935 ja toimii nykyään lastentarhana. (Kuva Helena Pasanen-Tarkka)

Vuonna 2007 Konginkankaan koulu juhli 140-vuotista työtä. Samalla juhlittiin uusia koulutiloja. Kahden miljoonan euron remontilla saneerattiin vanhat tilat ja rakennettiin 250 m² uutta tilaa, johon siirtyivät tekstiililuokka, erityisopetuksen luokka, musiikki-tietokoneluokka ja koulun ruokala. 2009 koulussa ovat toimineet luokat 1-6, yksi pienryhmä sekä runsaat sata oppilasta.

Äänekosken kansalaisopisto, jota pyörittää Koskelan Settlementti, järjestää Konginkankaalla opetusta musiikista, kädentaidoista, liikunnasta jne. Kursseja on jonkin verran myös kirkonkylän ulkopuolella.

Läheltä eli omasta kunnasta löytyy Pohjoisen Keski-Suomen Oppimiskeskus PoKe, joka tarjoaa opiskelumahdollisuuksia nuorille ja aikuisille kaupan ja hallinnon alalla, sosiaali- ja terveysalalla, tekniikan ja liikenteen alalla, sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla. Äänekosken Humanistisella korkeakoululla voivat sekä nuoret että aikuisopiskelijat opiskella yhteisöpedagogiksi, kulttuurituottajaksi ja viittomakielen tulkiksi. Lisäksi Suolahdessa toimii Keski-Suomen opisto.

Konginkankaan nuorisotalo Vapari

Nuorisotalo Vapari on avoinna kaikille nuorille kolmena iltana viikossa. Sen lisäksi yksi ilta on varattu tyttöjen illaksi. Iltapäivällä Vaparilla voivat käydä 3.-5.-luokkalaiset ja sen jälkeen sitä vanhemmat. Talo on tilava, viihtyisä ja hyvin varustettu, joten siellä voi harrastaa monenlaista toimintaa. Ennen kaikkea Vapari on lasten vapaa-aikaa ja paikka, jossa saa myös olla tekemättä mitään.

Talon toiminnasta on vastannut jo 14 vuoden ajan nuorisotyöntekijä Raija Liimatainen. Hänen mukaansa nuorissa ei ole eroa sen mukaan, miltä kylältä tulee. Kaikki ovat jo ala-asteella

tutustuneet toisiinsa ja menevät samalle yläasteelle. He tuntevat toisensa, mikä luo talolle omanlaisensa ilmapiirin. Nuorten identiteetti on omalla kylällä: jos kysytään mistä olet, vastaus on ensin vaikkapa "Liimattalasta" ja sen jälkeen "Konginkankaalta" (testattu juttu! – kirjoittajan huojaus).

Vapari on perintöä itsenäisen Konginkankaan kunnan ajalta. Sen vihkiäiset olivat 30.11.1987 ja toiminta on jatkunut samassa talossa keskeytyksettä. Talon nimestä pidettiin kilpailu, jonka voitti Heli Jokihalmeen ehdotus Vapari. Mikko Niskanen totesi vihkiäisjuhlassa: "Vapari kuvastaa vapautta ja vapaa-aikaa, mitä tarvitaan aina maailmassa." Talon juuret ovat kuitenkin paljon kauempana, sillä se on Konginkankaan ensimmäinen kansakoulurakennus.

Vaparin oma talotoimikuntakin täytti 20 vuotta, sillä se on perustettu helmikuussa 1989. Talotoimikunta vaikuttaa siihen, mitä Vaparilla tapahtuu ja järjestää ala-astelaisten diskoja noin kerran kuukaudessa, laskiasitapahtuman, laturetkiä ym. Talotoimikuntaan kuuluu tällä hetkellä 4 kasiluokkalaista ja kolme 18 vuotta täyttänyttä nuorta sekä rahastonhoitaja. He tekevät työtä ilman rahakorvausta, mutta silloin tällöin järjestetään esim. talotoimikunnan retki. Talotoimikuntaan tullaan jos halutaan ja yleensä siihen kuuluu vähän vanhempia nuoria.

Talolla toimiva kioskki on talotoimikuntalaisten pyörittämä. Siitä saatavilla varoilla tilataan lehtiä ja ostetaan musiikkia, pelejä ja elokuvia talolle kaikkien nuorten käyttöön.

Vaparissa käy nuoria kaikilta Konginkankaan kyliltä ja jopa kauempaa. Koska nuoria kulkee melko pitkienkin matkojen päästä, kuljetus voi olla ongelma. Koulukyydit määrittävät monen, varsinkin alakoululaisen Vapari-vierailuja. Yleensä nuoret hankkivatkin kulkupelin heti kun mahdollista ja päästävät vanhemmat kuljetusvastuusta. "*Jos haluaa tulla, niin kyllä sitä tullaan sitten*" - kulkupelinä ovat olleet omat jalat (pitkiäkin matkoja), polkupyörät, traktorit, mopot, autot heti kun vaan saa kortin - "*niij, ja Simo hiihti tänne usein*".

Vaparin nuorten pääharrastus on "hengailu", sen lisäksi mm. jääkiekko, motocross, yleisurheilu, palokerho, autonrassaus, voimanosto, näytelmäkerho, lumilautailu ym. Mm. voimanostoharrastus virisi Vaparilla: kun aihe kiinnosti poikia, niin talolle kutsuttiin vierailija kertomaan harrastuksesta.

Talon käyttöaste on hyvä, normaali-iltana siellä pyörii parikymmentä nuorta kerrallaan. Vapari on tärkeä sekä nuorille itselleen että vanhemmille. Lasten vanhempien kommenttien perusteella Vaparilla on ollut suuri merkitys konginkankaalaisille perheille.

Vaparin erikoisuus on tyttöjen ilta, sillä muualla Äänekoskella ei toimi vastaavaa. Kaikki tytöt eivät välttämättä tule talolle silloin kun siellä on poikia. – ja Vaparilla on perinteisesti käynyt enemmän poikia kuin tyttöjä. Tyttöjen illassa on yleensä noin 15-20 tyttöä viidesluokkalaisista ylöspäin. Toiminta on tytöille ilmaista: tehdään retkiä ja jututetaan vierailijoita kuten kosmetologia ja kouluterveydenhoitajaa. Vapari tekee yhteistyötä seurakunnan nuorisotyöntekijän kanssa: tyttöjen illat emännöidään yhdessä ja retket, tarvikkeet, iltapala ym. maksetaan puoliksi. Diakoni käy myös Vaparilla usein.

Vaparin aukioloaikojen supistaminen on ollut kaupungin budjettineuvotteluissa esillä ja konginkankaalaiset alkoivat jo valmistautua taisteluun Vaparinsa puolesta. Vuoden 2009 lopulla tilan-

ne on kuitenkin hyvä ja paineet Vaparin aukkiolon supistamiseen ovat peruuntuneet toistaiseksi. Vaparilta on jo otettu työllistämistukilainen sekä siirretty toinen vakituinen toimi Suolahteen. Konginkankaalla on ollut perinne, että myös ala-asteelaiset ovat saaneet käyttää taloa päivisin. Ykköset ja kakkoset poistettiin Vaparin toiminnasta vuoden 2008 alusta. Kolmos- ja nelosluokkalaisetkin olivat vähällä joutua karsintalistalle ja tyttöjen iltojen lopettamista on josain vaiheessa myös suunniteltu, mutta onneksi toiminta jatkuu. Enää ei ole varaa supistaa.

Keskustelussa koululaisten ongelmaksi nousivat koulukyydit, joista riitti irvailtavaa:

"Koivurannathan on luksus-linja-autoja. Milloinkaan ei tiedä milloin rengas puhkeaa, milloin se on ojassa ja milloin ei mee ovet kiinni ja odotetaan pakkasessa tunti seuraavaa autoa."

"Joskus on joutunut seisomaan koko matkan käytävällä."

"Kerran joutuivat oppilaat ryömimään kattoluukusta ulos ojaanajossa, eikä siitä tiedotettu kenellekään."

"Muistatko kun vessassa syttyi tulipalo?" -"Mitä, oliko teillä luksusbusseja kun oli vessa?" -"Se oli varmaan vaan reikä lattiassa..."

"Jos on niin kun mulla 2 km bussipysäkillä ja kaikki bussikuskit ei odota vaikka näkee että on tulossa kyytiin, ja joskus jää busseja kokonaan tulematta, niin ei kun 2 km takas kotiin ja sitte taas 2 km seuraavalle bussille."

Kaupungin tulisi kilpailuttaa koulukyydit, mutta millä kriteereillä? Laadun ja turvallisuudenkin pitäisi olla valintakriteeri. Koivurannalla on uudempiä autoja, mutta niitä *"käytetään vain Jyväskylän matkoilla, sillä koululaiset kuulemma rikkovat autoja niin pahasti"*.

Toisena suurena huolena olivat Äänekosken kaupungin suunnitelmat kuljettaa yläasteelaiset Konginkankaalta Suolahteen asti. Suunnitelmaa pidettiin älyttömänä ja varsinkin kaupungilta tulleita perusteluja outoina.

Konginkankaan kappeliseurakunta

Konginkankaalla tehtiin ensimmäinen kirjoihin merkitty yritys seurakunnan ja kirkon saamiseksi 1794, mutta vasta 1895 syntyi oma kirkkoherrakunta eli itsenäinen seurakunta. Oma kirkko valmistui jo 1866. Konginkankaan itsenäinen seurakunta ehti miltei täyttää 100 vuotta ennen kuntaliitosta.

Kuntaliitoksessa 1973 myös seurakuntien oli joko yhdistyttävä tai muodostettava seurakuntayhtymä, jollainen Äänekoskelle sitten syntyi. Seurakunnilla oli yhteinen talous, hallinto, kirkkoneuvosto ja -valtuusto, mutta muuten itsenäinen toiminta. Vuoden 2005 alusta Konginkankaan seurakunta liitettiin Äänekosken seurakuntaan ja siitä tehtiin Konginkankaan kappeliseurakunta, jossa toimii oma kappelineuvosto.

Kappeliseurakunnan kotisivut <http://www.aanekoskenseurakunta.fi/index.php?id=53>

Koko uusi Äänekosken seurakunta on vuonna 2009 Keski-Suomen kolmanneksi suurin: seurakuntalaisia on noin 17 000. Kirkollisveroprosentti on 1,45. Äänekosken seurakunnan strategia ulottuu vuoteen 2015 asti ja Konginkankaalla pohditaan parhaillaan, miten strategia saadaan jalkautettua kappeliseurakunnassa.

Konginkankaan kappalaisena toimii Tapani Kujala. Seurakunnan työ käsittää mm. jumalanpalvelukset, diakoniatyön (lähetyspiiri, diakoniapiiri, eläkeläistoiminta, leirit ja retket), lähetystyön (nimikkolähetit), aikuis- ja nuorisotyön sekä lasten päiväkerhon. Jopa 13 kaikkiaan 18:sta

alle neljävuotiaasta seurakuntalaisesta on päiväkerhossa! Kiitosta kyliltä on tullut mm. hienoisia konserteista ja Kauneimmat joululaulut -tapahtumista.

Konginkankaan kappeliseurakunnan rakennuksiin kuuluvat nykyään kirkko (1866) ja sen kello-tapuli (1880) sekä seurakuntakoti (1973). Lisäksi vanhan pappilan takana on vanha savuaitta, jossa on takka ja jota käytetään mm. päiväkerholaisten retkillä. Laajaniemen leirikeskus Laajarannassa on koko seurakunnan käytössä.

Konginkankaan kappeliseurakunta on avoin uusille mahdollisuuksille ja toimintatavoille: *"Haluanne toimia vahvasti Konginkankaan alueella"*. Se jalkautuu mielellään kylille pitämään erilaisia tilaisuuksia. Seurakunnan tiloja voi käyttää monipuolisesti muuhunkin kuin suoranaiseen sananjulistukseen. Lisäksi on tehty ensimmäisiä kokeiluja, joilla tarjotaan syrjäkyliltä kuljetusta jumalanpalveluksiin. Keväin ja syksyin on pidetty palvelupäivä, johon on voinut saapua taksilla seurakunnan kustannuksella.

Kappeliseurakunta tekee mielellään yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa, jos päämäärät eivät ole ristiriidassa. Mahdollisuuksien mukaan pyritään välttämään päällekkäisyyksiä esim. rahankeräytempauksissa.

Seurakunnan kanssa on pohdittu mm. onnistuuko seurakunnan kalenterin linkittäminen automaattisesti konginkangas.fi -kalenterin kanssa. Valitettavasti se ei ole mahdollista. Jatkossa täytyy katsoa, voisiko seurakunnan tiedotusvastaavalla olla tunnukset Konginkankaan kotisivuille, vai löytyykö aktiivinen seurakuntalainen, joka voi toimia linkkinä. Joka tapauksessa seurakunta kannattaa laittaa kylä- ja tapahtumatiedotteiden postituslistalle!

11. Yhdistykset

Konginkankaalla toimii aktiivisia marittayhdistyksiä, eläkeläisyhdistyksiä, sotaveteraanit, metsästysseuroja, ym. Nämä löytyvät toivottavasti ennen pitkää kaikki Konginkankaan kotisivuilta. Kuntaliitoksen jälkeen moni Konginkankaan yhdistys, kuten mm. yrittäjäyhdistys, on fuusioitunut Äänekosken vastaavaan. Toinen vaihtoehto on voinut olla kuihtuminen: Konginkankaan Kipinä ry:llä ei ole enää toimintaa, vaan se on siirretty Kongi-Sportille. Konginkankaan Kipinää ei ole kuitenkaan vielä tahdottu lopettaa. Tällä hetkellä myöskään Kongi-Sportilla ei ole juuri toimintaa.

Tässä kappaleessa esitellään muutama aktiivinen ja näkyvä yhdistys.

Uuden Äänekosken 4H -yhdistys

4H-yhdistyksen ydintehtävänä on tukea lasten ja nuorten tasapainoista kehitystä ja kasvua aikuisuuteen ja vastuunottajiksi. 4H tuottaa ryhmätoimintaa, nuorten yrityksiä, työllistämistä ja koulutuksia. Toimintamenetelmänä on tekemällä oppiminen.

4H-toimintaa on ollut Konginkankaalla Maatalouskerhoyhdistysten aikaan n. 40 vuotta sitten. Varsinkin metsäkerhotoiminta oli silloin vilkasta. Sen jälkeen toiminta kuitenkin lakkasi useaksi kymmeneksi vuodeksi. Konginkankaan liittyttyä Äänekosken 4H-toiminta alkoi viritä nopeasti varsinkin Liimattalassa. Viimeisen kuntaliitoksen ja sitä kautta muodostuneen Uuden Ääne-

kosken 4H-yhdistyksen myötä toiminta on levinnyt koko Konginkankaan alueelle. Koulu-aikaan viikoittain pyöriviä kerhoja lähti toimimaan viisi, joista yksi karsiutui ensimmäisen vuoden jälkeen.

4H:n kautta on saanut kesätöitä reilut 30 nuorta. Konginkankaalaiset nuoret ovat osallistuneet aktiivisesti 4H-leireille, kursseille ja kilpailuihin. Kesällä on järjestetty uimakoulu, liikuntakerho ja talkoita. 4H-nuoret ovat olleet järjestämässä joulunavausta ja Konginkankaan kesätaipah-tumaa. 4H on tehnyt myös monenlaista yhteistyötä koulun kanssa.

Mikäli kaupunki jatkaa 4H-työn tukemista ja nuorten vanhemmat ovat asian takana, toiminta tulee jatkumaan Konginkankaalla.

Vapaapalokunta

Konginkankaan VPK ry on perustettu 1968. Yhdistys toimii vanhan Konginkankaan alueella ensilähdön palokuntana Äänekosken palolaitoksen sopimuspalokuntana. VPK:n toimintaan kuuluu palo- ja pelastustoiminta, ensivastetoiminta ja turvallisuusvalistus. Erittäin suosittua on ollut nuorisosaaston toiminta, jonne on välillä tulijoita enemmän kuin oikeastaan voidaan ottaa. Nuorisosaastossa opetellaan peruselvytystä ja ensiapua, etsintää maastossa ja jopa savusukellusta. Lisäksi on erikseen paloikuntanaisten toimintaa.

Lions-Club Konginkangas

LC Konginkangas on perustettu 1965 ja siinä toimii 25 leijonaa. Aktiivista puolisotoimintaa on ollut noin 30 vuotta. Klubin perustajajäsen Atte Kaskari on koonnut 40-vuotishistoriikin LC Konginkankaan toiminnasta.

Ala-Keiteleen Hevosystäväinseura

Ala-Keiteleen Hevosystäväinseura on juuri täyttänyt 30 vuotta. Seura omistaa Liimattalassa raviradan ja on yksi Konginkankaan suurimpia tapahtumajärjestäjiä: radalla järjestetään aina toukokuussa ja syyskuussa paikallisravit, joihin osallistuu yli 100 valjakkoa. Myös nuoret osallistuvat ahkerasti: syksyllä poneja oli niin paljon, että niille järjestettiin kaksi lähtöä. Muun osan vuotta ravirata toimii harjoituskenttänä.

Lisäksi seura järjestää matkoja, kursseja ja tapahtumia jäsenilleen. Yhdistyksen jäsenkunta kattaa koko Ala-Keiteleen alueen. Raveihin Liimattalaan tullaan koko Keski-Suomen alueelta ja vähän kauempaakin. Seuran sihteerin näppituntumalta hevosia pelkäävät raviradan lähi-alueella on ainakin sata. Näistä moni käyttää ravirataa koulutukseen ja valmennukseen.

Radalla on Leader+ -hankkeena tehty säädökset täyttävä sementtipohjainen lantakatos, sillä rata sijaitsee pohjavesialueella.

Rata on käytettävissä myös esim. hiihto-, suunnistus- tai koiratapahtumiin. Kahviotila on, mutta ilman sähköä ja juoksevaa vettä. Suunnitteilla on vielä grillikatos.

SF-Caravan Lintulahti

Vaikka Keski-Suomen karavaanarit ei olekaan konginkankaalainen yhdistys, sillä on vahvaa toimintaa alueella. Yhdistys syntyi 1971 ja rekisteröityi 1975. SF-Caravan Keski-Suomi ry osti maata Lintulahdesta 1988, raivasi alueen, rakensi huoltorakennuksen ja avasi portin kävijöille

1990. Nykyään Lintulahti on monipuolinen ympärivuotinen caravan-alue, jossa on hyvä perusvarustus ja ympärivuorokautinen isäntäpäivystys. SFC:n jäsenten lisäksi alueelle voivat tulla yöpymään muut karavaanarit, mutta telttailijoita alueelle ei haluta.

12. Turvallisuus

Konginkangas todettiin kyläilloissa turvalliseksi paikaksi asua. Turvattomuutta ei myöntänyt tuntevansa kukaan – päin vastoin, koko teemalle aluksi hymähdeltiin. Vain Riihilahdessa oltiin mietitty, mitä tapahtuu jos kyläläinen saa sydänkohtauksen. Tarkemmalla pohdinnalla löydettiin yhteiseksi turvattomuustekijäksi liikenne.

Kapeat, mutkaiset, talvella pimeät ja kelirikkoaikaan huonokuntoiset hiekkatiet ja toisaalta E4-valtatien hurja liikenne rekkoineen asettavat haasteita liikkumiselle. Lisäksi mainittiin karikkoi-
set vedet ja talven moottorikelkkailijoita ja hiihtäjiä uhkaavat virtapaikat.

Valtioneuvoston ohjelman mukaan kansalaisten turvallisuutta edistää turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut ja hyvin suunniteltu liikenneympäristö. Tärkeää on myös varautua suuronnettomuuksia ja häiriötilanteita varten. Keski-Suomessa on käynnissä maakunnallinen turvallisuussuunnitelmatarkastelu. Sen yhteydessä myös Ääneseutu laatii uuden suunnitelman.

Vaikka vielä turvallisuussuunnitelma ei kyläläisiä houkutellutkaan, sen tarpeellisuutta kannattaa miettiä vähintään kyläsuunnitelman päivitysten yhteydessä. Kun maakunnallinen ja seudullinen turvallisuussuunnitelma ovat vuonna 2010 valmiit, voi olla helpompaa miettiä Konginkankaan turvallisuussuunnitelmaa oman kylän näkökulmasta: kenen puoleen esimerkiksi kalaniemeläinen kääntyy, kun jotain sattuu? Onko naapurustossa ensiaputaitoisia, entä kesäasukkaissa? Minne soittaa? Turvallisuussuunnitelman tulisi olla kaikkien tiedossa ja saatavilla, missä kylän ilmoitustaulut ja www.konginkangas.fi -sivusto voivat olla hyvänä apuna.